

CARTA JA CUAHAN NUU NCHIVI HEBREO

Jā ní ntají Yāā Dios Sēhe yā nī nacani yā tūhun

¹ Quéhén vuelta de quéhén modo nī ncāhān Yāā Dios jíín ndá tatā ō jondē janahán, chi nī ntají yā ndá tēe nī nacani tūhun yā.

² De mitan de tiempo jā cuándihi yáhá de nī ntají yā maá Sēhe yā nī nacani yā tūhun nūū ō. De jíín Sēhe yā cúu jā ní nsáhá yā ñayíví jíín ndihi cā, de ndivií jā íyó nī nchihí yā ndahá Sēhe yā.

³ De Sēhe yā chi vií ndasí cúñáhnú yā, tá cúu nūū vií cúñáhnú maá yā. De ndihi nāsa cúu maá yā jā cúu yā Yāā Dios, suni súcuán cúu Sēhe yā. De jíín poder tūhun jā ní ncāhān Sēhe yā de íyó cutú ndihi-ni. De nī nasáhá ndoo yā yóhó ndācá cuāchi ó, de sá de nī jēcundeē yā lado cuáhá mesa maá Yāā cúñáhnú jondē andiví.

Jā cúñáhnú cā Sēhe Yāā Dios nsūú cā ndá ángel yā

⁴ De nī nduñáhnú ndasí cā Sēhe yā nsūú cā ndá ángel andiví, chi nī nīhīn yā tāhvī jā ndíso yā tiñu ñáhnú ndasí cā nsūú cā jā ndíso ndá ángel.

⁵ Chi yósō nūū tutū jā súcuán nī ncāhān Yāā Dios jíín Sēhe yā, de nsūú jíín ndá ángel yā:

Maá nú cúu Sēhe nī,
de mitan de nī nsáhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá
nú.

De suni nī ncāhān yā tūhun Sēhe yā, de nsūú tūhun ndá ángel yā:

Maá nī cúu Tatá nūū Sēhe nī,

de maá ji cúu Sēhe nūū ni.

⁶ De suni tá nī ntají yā Sēhe yā jā cúñáhnú, nī nquiji inī ñayíví yáhá, de nī ncāhān yā:

Ndihi ángel ni ná chíñúhún ji Sēhe nī.

⁷ De súcuán nī ncāhān yā tūhun ndá ángel yā:

Tá cúu nūū yíhí tāchī, súcuán cúu jā jíca ndá ángel ni sáhá nī,

de ndācá ñúcuán jā sátíñú nūū ni, tá cúu yáñuhūn cúu.

⁸ Sochi tūhun Sēhe yā chi sa cáhān yā:

Maá nú cúu Yāā Dios, de tatúnī nū ní cání,

de jā tátúnī nū chi maá-ni tiñu ndāā cúu.

⁹ Cúsiī inī nū jín tiñu váha, de nduú jétahān cuitī inī nū tiñu néhén.

Jā ñúcuán cúu jā nduhū, Yāā Dios maá nú, nī nsāhá nī

jā cúsiī ndasí cā inī nū nsūú cā ndá cā jā íyó andiví.

¹⁰ De suni cáhān yā:

Maá nú cúu Jětōhō, de jondē xihna ñúhún nī nsāhá nú jā ní jēcōo ñayíví.

De andiví chi suni jā ní nsāhá maá nú cúu.

¹¹ De ndá ñúcuán chi naā, sochi maá nú chi ní cání íyó nú.

De ndá ñúcuán chi cutúhú tá cúu nūū cutúhú iin sahma,

¹² de nacahnū nū tá cúu nūū nátahnū iin sahma, de nasāma nú ndá.

Sochi maá nú chi mā násāma cuitī nū,

de quivī jā cutecū nū mā ndíhí cuitī.

¹³ De súcuán nī ncāhān tucu yā jín Sēhe yā, de nsūú jín ndá ángel yā:

Cundeē nū lado cuáhá nī nūū cuñáhnú nú,

de sáhá nī jā candeē nū poder ndācá jā jínī ūhvī ndóhó.

Ncachī yā.

¹⁴ De ndá ángel yā chi mozo-ni cúu, de tájí yā cuāhān jā chindeé ndá nchivī jā nīhīn táhvī jā scácu yā.

2

Jā má cúhuun inī ō jín tūhun jā scácu yā yóhó

¹ Túsaá de cánuú jā vāha cā chuhun inī ō ndācá tūhun yā jā ní jini ó, chi tú nduú de sanaā de scuíta ó.

² Chi jondē janahán nī jetíñú yā ndá ángel yā nī ncachī tūhun tūhun yā, de nī jinī nchivī jā íyó ndā. De nchivī nīhin inī jín nchivī jāā nduú ní ncándíja tūhun ñúcuán, vātu-ni nī nīhīn jī castigo.

³ De tú súcuán nī ncuu, de yóhó, ¿nāsa cācu ó de tú mā chūhún inī ō tūhun cánuú cā jā scácu yā yóhó? Chi xihna cā maá Jētohō ō nī nacani yā tūhun yáhá, de sá de ndá tēe jā ní jini, nī nacani tucu ndá dē nū ō.

⁴ De Yāā Dios suni nī nchindeé yā ndá dē jā ní nacani dē tūhun yā. Chi nī nsāhá yā jín dē jā ní nsāhá dē sín sín tiñu ñáhnú jā sáhvi inī ō jā jín ō poder yā. De suni nī jēhe yā Espíritu Santo yā nū iin iin ó, nāsa nī jētahān inī maá yā jā sāhá ó.

Jā ní nduu Jesús iin táhán nchivī

⁵ De Yāā Dios nsūú nū ndá ángel yā ní jēhe yā tūhun jā cundiso tíñú sīquī ñayíví jā quiji, chi sa nū Sēhe yā Cristo nī jēhe yā. De sīquī ñayíví ñúcuán cúu jā cáhān ni yáhá.

⁶ Chi suha yósō nū tutū jā ní ncāhān David jín yā:

¿Nā cuá cúu nchivī jā ñúhún inī ní jī?

De ndíhvī inī ní sīquī ji, de nchivī-ni cúu ji.

⁷ Chi jacū-ni tiempo nī nsāhá ní jā núu ji nūū ndá ángel ní.

Ñúcuán de sāhá ñáhnú ní ji de squéndōo yíñúhún ní ji,
de canī ní ji jā ndacu ji tiñu nūū ndācá jā ní nsāhá ní.

⁸ De ndíhi jā íyó chi sāhá ní jā cuñáhnú ji nūū.

Cáchī tutū. De jā ní nsāhá Yāā Dios jā cúñáhnú ji nūū ndíhi, túsaá de mā quéndōo ni iin jā má cúñáhnú ji nūū. De vísō súcuán de mitan de ncháha ca cunī ō jā cúñáhnú ji nūū ndíhi jā íyó.

⁹ Sochi jā jínī ō mitan cúu Jesús, Yāā jā ní nduu núu jacū-ni tiempo nūū ndá ángel yā. Chi súcuán nī ncuu tácuā cuū yā jēhē ndíhi nchivī, sīquī jā vāha ndasí inī Yāā Dios jíín ó. De mitan de viī ndasí nī nduñáhnú tucu yā, de ndíhi-ni íyó yíñúhún nūū yā, chi nī ndoho yā jā ní jīhī yā jēhē nchivī.

¹⁰ De ndíhi jā íyó chi cuenta Yāā Dios cúu, chi maá yā nī nsāhá. De suni ndéca yā cuāhā ndasí sēhe yā jā quíhīn ji andiví nūū viī cuñáhnú ji jíín yā. De vāha níhīn tiñú jā ní jēhe yā tūndóhó nūū Jesús, chi jā ní ndoho yā súcuán de cuu cundeca vāha yā nchivī jā ní scácu yā.

¹¹ Chi Jesús jā ní nsāhá ndoo yā ji de maá ji jā ní ndundoo ji, chi iin-ni Tatá ji jíín yā. De jā ñúcuán nduú cúcanoō Jesús jā cáhān yā hermano yā ji.

¹² Chi yósō nūū tutū jā ní ncāhān yā jíín Tatá yā: Cachī sá tūhun ní nūū ndá hermano sá, de māhñú nūū ndútútú ji cata sá nāsa cúñáhnú ní.

¹³ De suni cáhān yā tá cúu nūū cáhān ndá hermano yā:

Nduhū chi cándíja nī yā.

De cáhān tucu yā:

Yáhá íyó nī jíín ndá sēhe Yāā Dios jā ní jēhe yā nūū
nī.

Ncachī Jesús.

¹⁴ De tá cúu nūū cácu nchivī jā cúu ji iin yiqui cúñu, suni súcuán nī ncacu Jesús, tácuca cuu cuū yā jēhē ō. De súcuán nī snāā yā poder tāchī cúñáhnú jā squívi nchivī nūū cuāchi de jíhī ji.

¹⁵ De nī ncacu yā súcuán tácuca cuu tavā yā ndācá nchivī chījin tūhun jā yúhú ji cuū ji. Chi níí vida ji ndóho ji sáhá ñúcuán.

¹⁶ De jāndāā chi nduú ní nquíji yā jā chindeé yā ndá ángel yā, chi sa jā chindeé yā ndá nchivī cándíja jā ní nduu tatā Abraham.

¹⁷ Jā ñúcuán nī jini ñúhún jā nduu inuú yā jíín ndācá hermano yā, tácuca cuu yā sūtū cúñáhnú jā squíncuu vāha yā ndācá tiñu jēhē ji nūū Yāā Dios, chi nī ncundáhvī inī yā ji. De súcuán nī nsáhá yā tácuca sōcō yā maá yā jēhē ji de sndáhvā yā cuāchi ji.

¹⁸ Chi suni jondē maá yā nī ndoho yā jā ní jito túnī tūndóhó yā, de jā ñúcuán cuu chindeé yā nchivī jā jíto túnī tūndóhó ji.

3

Jā cúñáhnú cā Jesús nsūú cā Moisés

¹ Hermano, nī ncana Yāā Dios ndá ndóhó, de cúu nú nchivī ndoo maá yā. Túsaá de nacani vāha inī nū sīquī Cristo Jesús, Yāā jā cúu apóstol jā ní ntetíñú Yāā Dios, de suni cúu yā sūtū cúñáhnú sīquī tūhun cándíja ó.

² Chi nī squíncuu vāha yā nūū Yāā Dios, Yāā jā ní ntee tiñu ñúcuán sīquī yā, tá cúu nūū ní squíncuu

vāha Moisés nūū ndá nchivī jā ní ncāhān Yāā Dios jā cúu ji nchivī vehe yā.

³ De cúñáhnú ndasí cā Jesús nsūú cā Moisés, tá cúu nūū cúñáhnú ndasí cā tēe sáhá vehe nsūú cā maá vehe.

⁴ Chi ndācá vehe íyó tēe jā ní nsāhá. Sochi maá Yāā Dios cúu jā ní nsāhá ndācá jā íyó.

⁵ De Moisés nī squíncuu vāha dē jín tiñu jā ní ncuu dē mozo nī jito dē nchivī vehe Yāā Dios. De nī ncachī tūhun dē sīquī ndācá tūhun jā stéhēn yā tiempo jā quiji.

⁶ Sochi Cristo chi sa cúu yā maá Sēhe jā ndácu tiñu nūū nchivī vehe Tatá yā, de vāha squíncuu yā jēhē ji. De suni maá ó cúu nchivī vehe yā, de tú cuiñi nīhin ó jín tūhun jā cándíja ó jondē quivī sándihí, de tú cúsiī inī ō jā ñúhún inī ō ndācá jā váha jā coo.

Tūhun jā natātú nchivī Yāā Dios

⁷ Túsaá de ná chūhun inī ō jā cáhān Espíritu Santo nūū tutū ī:

Mítan de tú cunini ndá nú jā cáhān Yāā Dios,

⁸ de mā cúnīhin inī nū tá cúu nūū ní ncunīhin inī nchivī janahán.

Chi nduú ní ncándíja ji nūū yā tá nī jica ji nūū ñuhun tíhá.

⁹ Chi ñúcuán nī nsāhá tata ndá nú tiñu jā ní nguītī inī ni, ncachī yā,

vísō nī jinī ji tiñu ñáhnú jā ní nsāhá nī ūū xico cuiyā.

¹⁰ Jā ñúcuán nī nguītī inī ni jín nchivī tiempo ñúcuán.

De nī ncāhān ni jā maá-ni jā sndóo ji ichi ndaā, chi nduú cúnī ji cuniquīn ji tūhun nī.

¹¹ De jā ñúcuán nī nguītī inī ni, de nī ncāhān téyí nī

jā má quívi cuitī ndá ji nūū natātú ji sáhá nī.
Ncachi yā.

¹² Túsaá, hermano, coto ndá nú jā má cōó nēhén ánō ni iin nú jā caca yátá nú jā má cándíja cā nū Yāā Dios, Yāā técū.

¹³ Chi sa ndācá quīvī sndíhvī tāhán inī nū, juni íyó cā tiempo, tácuā mā cúnīhin inī ni iin nú jā stáhvi cuāchi ndóhó.

¹⁴ De tú ná cuiñi nīhin ó jondē quīvī sándíhí jíin tūhun jā ní nquijéhé ó jíin, ñúcuán de coo cáhnú ó jíin Cristo.

¹⁵ Chi cáhān tutū:
Mitan de tú cunini ndá nú jā cáhān Yāā Dios,
de mā cúnīhin inī nū tá cúu nūū ní ncunīhin inī
nchivī janahán.

Cáchī.

¹⁶ ¿De ní nchivī cúu jā ní jini tūhun yā de nī ncunīhin inī? Suu ndihi nchivī jā ní scácu Moisés jā ní nquee Egipto.

¹⁷ ¿De ní nchivī cúu jā ní nquītī inī yā nūū ūū xico cuīyā? Suu nchivī jā ní nsáhá cuāchi de nī jihī ndá ji nūū ñuhun tíhá.

¹⁸ ¿De ní nchivī cúu jā ní ncāhān téyí yā jā má quívi cuitī ji nūū natātú ji sáhá yā? Suu ndá nchivī jāá nduú ní ncándíja nūū yā.

¹⁹ Túsaá de jíinī ō jāá nduú ní ncúu quívi ndá ji nūū natātú ji, sīquī jāá nduú ní ncándíja ji yā.

4

¹ De juni íyó cā tūhun jā ní nquee yuhú yā jā quívi nchivī ndahá yā jā natātú ji sáhá yā, de ná cóo cuidado ō jā má stíví ó, tácuā mā cōó sava nú jā má níhīn nū quívi nú.

² Chi suni maá ó nī jini ó tūhun jā scácu yā yóhó, tá cúu nūū ní jini nchivī janahán. Sochi nūū maá ji chi nduú ní jétíñú tūhun jā ní jini ji, sīquī jāá nduú ní ncándija ji.

³ De yóhó jā cándija, chi maá ó cúu jā quívi ndahá yā jā natátú ó. De sīquī nchivī jāá nduú cándija nī ncāhān yā suha:

Jā ñúcuán nī nguītī inī ni, de nī ncāhān téyí nī jā má quívi cuitī ndá ji nūū natátú ji sáhá nī.

De súcuán nī ncāhān yā vísō ja íyó tūha nūū natátú ji jondē tá nī jēcōo ñayíví.

⁴ Chi súcuán yósō tūhun nūū tutū īī sīquī quívi újā: Nī nsínu Yāā Dios ndācá jā ní nsáhá yā, de nī natátú yā quívi újā.

⁵ De suni yósō tucu nūū tutū īī:

Mā quívi cuitī ndá ji nūū natátú ji sáhá nī.

Ncachī yā.

⁶ Túsaá de íyó cā nchivī jā quívi ji ndahá yā jā natátú ji. Chi nchivī janahán jā ní jini tūhun jā scácu yā ji, nduú ní nguívi ji sīquī jāá nduú ní ncándija ji nūū yā.

⁷ Jā ñúcuán nī jani tucu yā incā quívi jā quívi nchivī, de quívi ñúcuán cúu mitan. Chi tá nī nchāha cuāhā tiempo jā ní ncāhān yā jíin nchivī janahán, de yósō nūū tutū jā suni nī ncāhān David suha nī nsáhá yā:

Mitan de tú cunini ndá nú jā cāhān yā,

de mā cúnīhin inī nū túsaá.

Cáchī tutū.

⁸ De Josué nī squívi dē nchivī Israel janahán iin lugar nūū natátú ji. De vísō súcuán de nduú ní ncúu squívi dē ji nūū yā jā natátú ánō ji. Chi tú súcuán de

mā cāhān cā Yāā Dios jíin ndācá nchivī jā mitan cúu quīvī jā quīvi ndá ji nūū natātú ji.

⁹ Túsaá de íyó tūha iin nūū natātú nchivī Yāā Dios, tá cúu nūū ní natātú maá yā.

¹⁰ Chi nchivī jā quīvi nūū natātú ji jíin yā, chi natātú ji jā ní nsatíñú ji, tá cúu nūū ní natātú Yāā Dios nūū tiñu jā ní nsāhá maá yā.

¹¹ Túsaá de ná ndúcú ndéé ó quīvi ó ndahá yā jā natātú ó, de mā sāhá ni iin ó cuāchi jā má cándíja ó yā, tá cúu nūū ní nsāhá ndá ji jondē saá.

¹² Chi tūhun Yāā Dios chi técū de íyó poder. Chi cúu tá cúu iin espada jā xēen ndúū lado, chi nástúu cájí nāsa íyó jāá ntúnī ō jíin ánō ō, tá cúu nūū sáhá espada jā jéhdē de nástúu nūū ñtáhán yiqui jíin mĩnqui. De tūhun yā nástúu ndihi nāsa jáni inī ō jíin nāsa cúnī ō sāhá ó.

¹³ De nduú íyó ni iin jā yíyuhū jāá nduú jínī maá Yāā jā náquehen cuenta, chi ndihi-ni jínī vāha yā, de ndihi-ni túu nijin nūū yā.

Jesús cúu sūtū cúñáhnú cā

¹⁴ De névāha ó iin sūtū cúñáhnú cā, de ja nī ndaa yā nī ndīvi yā nūū íyó Yāā Dios. De Jesús Sēhe Yāā Dios cúu yā. Jā ñúcuán ná cuíñi nīhin ó jíin tūhun jā ní ncandíja ó.

¹⁵ Chi névāha ó iin sūtū cúñáhnú jā cundáhvī inī yóhó jāá nduú nā fuerza ō jā squíncuu vāha ó. Chi tá cúu nūū ndóho ó jā jíto túnī tāchī cúñáhnú yóhó, suni súcuán nī ndoho maá yā jā ní jíto túnī ji yā, vísō nduú nā cuāchi cuitī yā.

¹⁶ Túsaá de mā cúyūhú ó, chi ná quīvi ó yuhú mesa yā jā cācān táhvī ō. Chi mānī yā jíin ó, de

cúndáhví inī yā yóhó, de sīquī jā váha inī yā de chíndeé yā yóhó ndācá vuelta jā jíní ñúhún ó.

5

¹ De ndācá sūtū jā ní ncuñáhnú janahán, nī nacāji Yāā Dios dē māhñú nchivī, de nī jani yā dē jā cuiñi dē nūū yā jēhē nchivī, de sōcō dē ndatíñú jín quti nūū yā jā síquī cuāchi ji.

² De cuu cāhān vitá dē jín nchivī jāá nduú jícūhun inī jín nchivī jā stíví, chí saá-ni maá dē nduú nā fuerza inī dē jā squíncuu vāha dē.

³ Jā ñúcuán cúu jā suni cánuú jā sōcō dē quti nūū yā jā síquī cuāchi maá dē, nsūū maá-ni jā síquī cuāchi nchivī.

⁴ De nī iin tēe nduú cúu sāhá ñáhnú dē maá dē jā cuu dē sūtū cúñáhnú, chí sa maá Yāā Dios cúu jā nácāji yā dē, tá cúu nūū ní nacāji yā Aarón jondē janahán.

⁵ De saá-ni Cristo, nduú ní nsáhá ñáhnú yā maá yā jā cuu yā sūtū cúñáhnú, chí sa Yāā Dios nī nsáhá, chí nī ncāhān yā tūhun yáhá:

Maá nú cúu Sēhe nī,
de mitan de nī nsáhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá
nú.

⁶ De suni cāhān tucu yā nūū tutū ī:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

⁷ De Cristo tá nī īyo yā ñayíví, de nī jicān táhví yā, de jondē nī jacu yā de nī jacu cóhó yā. De nī ncāhān ndāhví yā jín Yāā Dios, Yāā jā cuu scácu yā jā má cúu yā nícu. De sīquī jā yíñúhún nī nchiñúhún yā Yāā Dios, de nī nchindeé nī nchituu Yāā Dios yā jā ní jendeé inī yā jín tūndóhó.

⁸ Chi vísō Sēhe Yāā Dios cúu yā, de nī ncandíja yā nī ndoho yā inī ñayiví, de súcuán de nī jinī yā nāsa cúu tūhun cándíja.

⁹ De tá nī ncuu nī squíncuu ndihi yā jā ní ncandíja yā, de nī ncucutú tūhun jā scácu yā ndācá nchivī jā cándíja nūū yā, de cutecū ji níí cání.

¹⁰ Chi nī jani Yāā Dios yā jā cúu yā sūtū cúñáhnú, suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

Sīquī jā má cācá yátá ji

¹¹ De íyó cuāhā tūhun jā cachī tūhun nī sīquī ndācá yáhá. Sochi víjín cúu jā jīcūhun inī ndá nú sāhá nī, sīquī jāá nduú cúnī nū chuhun inī nū.

¹² De ja nī ncunahán cándíja ndá nú, de jīni ñúhún jā cuu nú tēe stéhēn nícu. De nduú chi sa jīni ñúhún tucu ndá máá nú tēe jā stéhēn nūū nū ndācá tūhun Yāā Dios jāá nduú víjín cuitī. Chi sa nī nduu nú modo sūchí ñíquín jā jīni ñúhún caxīn, chi ncháha ca cuja ji cajī ji jā cājí. Súcuán cúu ndá nú chi ncháha ca cuja nú jíin tūhun víjín cā.

¹³ Chi tú cúu ndá nú cúsá maá modo sūchí ñíquín jā jáxīn, túsaá de nduú cúu jīcūhun vāha inī nū tūhun ndāā.

¹⁴ Sochi nchivī ja nī jija, chi yājī ji jā cājí, cúu jā ní ncutūha vāha jí de ja cuu nacāji ji jā vāha jíin jā nēhén.

6

¹ Túsaá de ná yáha ó nūū ndá tūhun Cristo jāá nduú-ni víjín, de ná cóhōn nūū tūhun jā víjín cā, tácuá ná cúja vāha inī ō jíin tūhun yā. De mā ndíjéhe tucu ó jíin tūhun jā ní scuáha ó xihna cā, suu tūhun jā nácani inī ō jā sndóo ó ndá cuāchi jā sáhá jā naā ō, jíin jā cándíja ó Yāā Dios,

² Jíin sīquī jā jénduté, jíin sīquī jā téé ndahá xīnī nchivī, jíin sīquī jā natecū ndīyi, jíin sīquī jā tñnū tāhvī nchivī ní cání.

³ Túsaá de ná yáha ó nūū ndācá yáhá de quīvi ó nūū tūhun víjín cā, de tú cuāha Yāā Dios tūhun.

⁴ Chi íyó nchivī jā ja nī jīcūhun inī ji, de ja nī jinī ji ndācá jā jéhe Yāā Dios, de ja nī nquīvi ji nūū tūhun jā stéhēn Espíritu Santo,

⁵ de suni ja nī jinī ji tūhun vāha Yāā Dios jíin nāsa coo poder yā tiempo quiiji.

⁶ De nchivī ñúcuán tú caca yátá ji, de mā cūú cā ndijéhé jeé ji jā nacani inī ji. Chi jā caca yátá ji cúu modo jā jáhnī tucu ji Sēhe Yāā Dios yīcā cruz, de jéhe ji tūhun canoō yā jínī nchivī.

⁷ De nchivī chi cúu ji tá cúu ñuhun jā cúun vāha sāvī nūū de ndóyo vāha. De tú néne jā váha jā caji ndá tēe sátíñú, ñúcuán de cúsi inī Yāā Dios jíin.

⁸ Sochi tú néne maá-ni iñu ñúcún jíin yūcū jā sátéñú, túsaá de nduú jétíñú cuitī, de squéne yichī yā, de iin quīvi de cāyū. Súcuán tñnū tāhvī nchivī jā jíca yátá.

Jā ñúhún inī ō ndācá jā váha jā coo

⁹ De ndá máá nú hermano, vísō cāhān ndá nī súcuán jíin nú, de jínī vāha nī jā cúu nú nchivī jā cuiñi nīhin, chi nchivī jā ní scācu yā cúu nú.

¹⁰ De Yāā ndāā cúu Yāā Dios, de nduú nāā inī yā tiñu jā sáhá ó. Chi sīquī jā íyó mānī nū jíin yā de nī ncundáhvī inī nū ndá hermano nū jā cándija, de nī nchindeé nú ji, de súcuán sáhá ndá nú jondē mitan.

¹¹ De cúnī ndá nī jā nínī súcuán sáhá cā tá iin iin nú jondē quīvi sándihí, chi jā sáhá nú súcuán de nīhīn nū ndihi jā ñúhún inī nū.

12 De cúnī ndá nī jā má cúhuun inī ndá nú, chi sa ndacu nú nchivī cándíja jā jín paciencia ndétu ndá ji, de jā ñúcuán nīhīn táhvī ji ndacá jā ní nquee yuhú yā.

13 Chi quīvī jā ní nquee yuhú Yāā Dios nūū Abraham, de nī nacunehen yā maá yā jā ní ncāhān téyí yā, chi nduú cā nā incā cuu nacunehen yā jā cúñáhnú cā nsūú cā maá yā jā cuu testigo yā.

14 De nī ncāhān yā: Jāndāā ndija jā vāha ndasí sāhá nī ndóhó, de sāhá nī jā nducuahā ndasí tata nū, ncachī yā jín Abraham.

15 De jín paciencia nī ndetu dē, de sūcuán de nī nīhīn dē jā ní nquee yuhú yā.

16 Chi tá cáhān téyí ndá nchivī, de nácunehen ji sívī iin jā cúñáhnú cā nsūú cā maá ji. De tú íyó iin tūhun jāá nduú cándíja táhán, de tú iin tēe cáhān téyí dē jín sívī Yāā Dios, ñúcuán de jéncuīñī jā tétáhán.

17 De saá-ni Yāā Dios, chi nī ncāhān téyí yā nūū nchivī jā cuāha yā táhvī ji. Chi nī ncuu inī yā jā cucáhnú vāha inī ji jā má nácani yátá inī yā síquī jā ní nquee yuhú yā jā cuāha yā nūū ji.

18 Chi mā nácani yátá cuītī inī yā síquī tūhun jā ní ncāhān yā ūū vuelta, iin cúu jā ní nquee yuhú yā, de incā cúu jā ní ncāhān téyí tucu yā síquī tūhun ñúcuán. Chi nduú stáhvī cuītī yā. De jā ñúcuán ndá máá ó jā ní jīquisāhvi ó nūū yā, chi íyó ndeé ndasí inī ō, de ñúhún téyí inī ō jā squíncuu yā jā ní ncāhān yā.

19 De síquī jā sūcuán ñúhún inī ō, de suu sáhá jā quéndōo cutú ánō ō jín tūhun yā, de cúcáhnú vāha inī ō, tá cúu nūū quéndōo cutú barco jā tীন gancho

yūū. De sáhá jā cuu quīvi ó andiví nūū īī cā, jā cúu modo cuarto īī cā jā ní īyo ichi chátā sahma jā ní ndita caa inī vehe īī janahán.

²⁰ De inī ñúcuán chi xihna cā Jesús nī nguīvi, tácuca nacune yā ichi jā quīvi ó. De jā ñúcuán níí cání cúu yā sūtū cúñáhnú tá cúu nūū ní ncuu sūtū Melquisedec.

7

Jā cúu Jesús sūtū tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec

¹ De maá Melquisedec nī ncuu dē rey ñūū Salem, de nī ncuu dē sūtū nūū Yāā Dios, Yāā cúñáhnú ndasí. De nī jētahān dē Abraham tá nī nenda Abraham jā ní ncundeé dē nī ncanāá ndá dē jíín ndá rey. De nī jīcān táhvī dē jēhē Abraham.

² De ndācá ūxī ndatíñú jā ní ncandeē Abraham nūū ndācá rey, nī jēhe dē iin iin nūū ñúcuán nūū Melquisedec. De síví Melquisedec cáchī: Rey jā sáhá tiñu ndāā. De suni nání dē Rey Salem, de tūhun Salem cáchī: Jā íyó ndeé íyó sīī inī. De jā ñúcuán suni nání dē: Rey jā sáhá jā íyó ndeé íyó sīī inī nchivī.

³ De nduú cáhān tutū tūhun tatá dē ní naná dē ní ndācá tatā dē. De suni nduú cáhān jā ní ncacu dē jíín jā ní jīhī dē. Chi cúu dē tá cúu Jesús, Sēhe Yāā Dios, chi níí cání cúu dē sūtū.

⁴ De cūndēhé ndá nú nāsa ñáhnú nī ncuu Melquisedec, chi tatā ō Abraham jā ní ncuñáhnú, nī jēhe dē iin iin nūū ndācá jā ūxī nūū dē síquī ndācá jā ní ncandeē dē nūū ndá rey.

⁵ De jíínī ō jā ndācá ūxī ndatíñú jā ní nīhīn nchivī, nī jēhe jíi iin iin nūū, nī nquehen ndá tēe cúu sūtū tatā Leví, tá cúu nūū cáhān ley Moisés. De nī

nquehen dē nūū nchivī jā cúu táhán dē, chi iin-ni tatā Abraham cúu ndá dē jíin ji.

⁶ De Melquisedec chi nsūú tatā Leví cúu dē, de vísō sūcuán de nī nquehen dē iin iin nūū ndācá jā úxī nūū Abraham. De suni nī jīcān táhvī dē jēhē Abraham, vísō cúu Abraham tēe jā ní nquee yuhú yā nūū dē jā sáhá yā jēhē dē.

⁷ De jíinī vāha ó jā tēe cúñáhnú cā cúu jā jícān táhvī jēhē tēe núu cā.

⁸ De ñayiví yáhá chi ndācá sūtū chi quéhen dē iin iin nūū ndācá jā úxī nūū nchivī, vísō cúu ndá dē tēe jíhī. De Melquisedec suni nī nquehen dē, sochi maá dē chi cāhān tutū ī jā técū dē.

⁹ De suni cuu cāhān ō jā Leví, tēe jā ní nquehen iin iin nūū ndācá jā úxī nūū nchivī, suni modo jā nūū maá dē nī nquehen Melquisedec iin iin nūū ndācá jā úxī. Chi jā ní jēhe Abraham nūū Melquisedec, suu cúu modo jā suni nī jēhe dē cuenta Leví jíin ndihi cā tatā dē jā quiji.

¹⁰ Chi tatā Abraham cúu Leví, de vísō ncháha ca cacu dē quivī jā ní jētahān Melquisedec Abraham, de modo jā ní jēhe maá Leví cúu jā ní jēhe Abraham.

¹¹ De chījin tatā Leví nī nquiiji sūtū Aarón jíin ndá cā sūtū jā ní nquiiji. De nī stéhēn ndá dē ley yā nūū nchivī Israel janahán. De tú ní ncúu sáhá dē jā quendōo ndāā nchivī jíin ley ñúcuán nícu, de nduú cā cánuú jā nūcuĩñī incā clase sūtū lugar Aarón jíin ndá tatā dē. De incā clase sūtū cúu Cristo jā cúu yā tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec.

¹² De tú nūcuĩñī incā clase sūtū, de suni cánuú jā sāma ley sīquī ndá tatā dē.

¹³ Túsaá de nī nsāma ley ñúcuán, chi cáhān tutū ī jā Jētohō ō Jesús cúu incā clase sūtū, de nī ncacu yā chījin incā tatā. De tatā nūū ní nquiji yā, nduú ni iin ní ncúu sūtū.

¹⁴ Chi jínī vāha ó jā chījin tatā Judá nī ncacu Jētohō ō. De tatā ñúcuán chi nduú ní ncāhān cuitī Moisés jā cuu ji sūtū.

¹⁵ De cájí cúu jā ní nūcuñī Cristo jā cúu yā incā clase sūtū tá cúu nūū ní ncuu Melquisedec.

¹⁶ De nduú cúu yā sūtū jā ní ncacu chījin tatā Leví tá cúu nūū cáhān ley janahán. Chi cúu yā sūtū sīquī jā ndíso yā poder jā cutecū yā ní cání de mā cúu cuitī yā.

¹⁷ Chi súcuán nī ncāhān Yāa Dios tūhun yā:
Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.

¹⁸ Túsaá de tiñu jā ní ndacu ley janahán sīquī sūtū, chi nī naā mitan, chi nduú ní níhīn tiñú quendōo ní cání.

¹⁹ Chi ley Moisés nduú ní nsáhá jā quendōo ndāā nchivī. De nī níhīn ō iin tūhun vāha cā jā ñúhún inī ō jā sndáhvā Cristo cuāchi ó, de súcuán nī ncuñatin ó nūū Yāa Dios.

²⁰ De jín jā ní ncāhān téyíí Yāa Dios de cúu Jesús sūtū.

²¹ Chi ndá cā tēe ñúcuán, nsūú jín tūhun jā ní ncāhān téyíí yā nī ncuu dē sūtū. Sochi Jesús chi nī ncāhān téyíí Yāa Dios jā cuu yā sūtū, chi súcuán cáhān tutū:

Nī ncāhān téyíí maá Jētohō ō Yāa Dios, de mā nácani yátá inī yā:

Níí cání cúu nú sūtū,
suu maá clase sūtū jā ní ncuu Melquisedec.
Ncachī yā.

22 Túsaá de jíin Jesús nī ncucutú iin contrato vāha cā nsūú cā ley janahán.

23 De ndá cā sūtū ñúcuán, chi nī iyo cuāhā dē, sīquī jā jíhī ndá dē de nduú ní ncúu cuiñi dē níí cání.

24 Sochi Jesús chi cúu yā sūtū jā cuiñi níí cání, chi técū yā níí cání.

25 Jā ñúcuán cúu jā ndíso tíñú yā jā scácu yā nchivī jā quiji nūū Yāā Dios jā cutecū ji níí cání. Chi níí cání técū yā de cáhān yā jēhē ji jíin Yāā Dios.

26 Túsaá de vāha ndasí sūtū cúñáhnú cúu Jesús, tá cúu nūū jíni ñúhún ó. Chi sūtū īi cúu yā, de nduú nā cuāchi yā, de íyó ndoo yā, de nduú cúu yā táhān nchivī jā sáhá cuāchi, de cúñáhnú ndasí yā jondē nūū sūcún cā andiví.

27 De maá yā nduú jíni ñúhún jā sáhá yā tá cúu nūū ní nsáhá ndá sūtū cúñáhnú janahán, jā ndiquivī nī nsōcō dē quití sīquī cuāchi maá dē xihna cā, de sá de sīquī cuāchi nchivī. Chi iin vuelta-ni nī nsōcō yā maá yā jēhē ō, de nī ncuu-ni.

28 Chi jíin ley Moisés nī jani ndá dē ndá sūtū cúñáhnú jāá nduú nā fuerza squíncuu vāha. Ñúcuán de cuéé cā de nī ncāhān téyíí Yāā Dios. De jíin jā ní ncāhān téyíí yā, de nī jani yā Sēhe yā jā cúu yā sūtū cúñáhnú, de sūtū ndāā sūtū vāha cúu yā níí cání.

8

Jā ndíso tíñú Cristo sīquī iin contrato jeé

¹ Túsaá de tūhun cánuú cā jā ja nī ncāhān ndá nī cúu yáhá: Névāha ó iin sūtū cúñáhnú tá cúu nūū ní ncāhān ni, de ndéē yā lado cuáhá mesa nūū ndácu tíñu maá Yāā jā cúñáhnú jondē andiví.

² De mitan de cúu yā sūtū jondē andiví, jā cúu lugar ī ndija jā ní nsāhá maá Jētohō ō Yāā Dios, nsūú nchivī. Chi nduú cáá tá cáá vehe ī janahán jā ní nsāhá nchivī.

³ De ndācá sūtū cúñáhnú nī jani Yāā Dios dē jā sōcō dē ndatíñú jíín quiti nūū yā. Túsaá de Jesucristo suni nī jini ñúhún jā sōcō yā jā cúu yā sūtū.

⁴ De tú ní íyo cā yā inī ñayīví, de ni mā quétáhán jā cúu yā sūtū jíín ndá cā sūtū, chi níni sōcō cā ndá dē quiti tá cúu nūū cáhān ley Moisés.

⁵ De tiñu jā sáhá ndá dē, chi nduú quétáhán jíín jā íyó andiví. Chi cúu iin muestra-ni jā stéhēn sīquī andiví. De cúu tá cúu jā ní ncāhān Yāā Dios jíín Moisés quīvī jā ní nquijéhé dē nī nsāhá dē vehe ī janahán: Coto vāha nú jā sáhá nú ndācá ndatíñú tá cáá ndá jā ní stéhēn ni nūū nū jondē xīnī yucu, ncachī Yāā Dios jíín dē.

⁶ De mitan de sáhá Cristo tiñu ñáhnú ndasí cā nsūú cā jā sáhá ndá sūtū ñúcuán, chi ndíso tíñú yā sīquī contrato jeé jā vāha ndasí cā, chi ndíso tūhun ñáhnú cā jā ní nquee yuhú Yāā Dios jā sáhá yā.

⁷ Chi contrato ley xíhna ñúhún, tú ní nsáhá jā quee vāha tiñu nícu, de nduú cā cánuú jā coo contrato ūū.

⁸ Chi nchivī janahán ñúcuán nduú ní nquéndōo ndāā jī, chi nī ncāhān Yāā Dios jíín jī, cáchī tutū: Quiji quīvī jā nasáhá nī iin contrato jeé jíín nchivī Israel jíín nchivī Judá, cáchī Jētohō ō Yāā Dios.

⁹ De mā cōó tá cúu contrato jā ní nsáhá nī jíín ndá tatā jī janahán, quīvī jā ní ntiin nī ndahá ndá jī,

de nī ntavā ni ji inī nación Egipto.
Chi nduú ní squíncuu vāha ndá ji jín contrato ley
ni.

Jā ñúcuán nduú cā ní ntánuú nī ji, cáchī Yāā Dios.

¹⁰ Túsaá de suha coo contrato jā nasāhá nī jín
nchivī Israel,

jondē tá quiji quivī ñúcuán, cáchī Jētohō ō Yāā Dios:

Sāhá nī jā jīcūhun ley ni nū jāá ntúnī ji,

de saá-ni inī ánō ji tee nī tūhun ley ni.

De cuu nī Yāā Dios ndá ji,

de maá ji cuu nchivī maá nī.

¹¹ De nduú cā jínī ñúhún stéhēn ji nū táhán ji nū
ñanī ji,

tácuá cunī ji nāsa Yāā cúu Jētohō ji.

Chi ndihi ji cunī nāsa Yāā cúu nī,

jondē nchivī nú cā jín jondē nchivī cúñáhnú cā.

¹² Chi cune cáhnú inī ní nū ji jā ní nsāhá ji tiñu
néhén,

de ni mā núcūhun cā inī ni cuāchi jā ní nsāhá ji.

Ncachī Yāā Dios.

¹³ De jā ní ncāhān yā jā cuāha yā iin contrato jeé
cúu jā ní nchāhī yā jāá nduú cā cuetíñú contrato
xíhna ñúhún. De iin jā ní ncutúhú jāá nduú cā
jétíñú, chi jínī ō jā ja ñatin naā.

9

Vehe ū ñayiví yáhá nī stéhēn nāsa cáá andiví

¹ De ndāā chi contrato xíhna ñúhún nī ndacu tiñu
nāsa chinúhún ji yā, jín nāsa coo iin vehe ū inī
ñayiví yáhá.

² De nī ncuvāha vehe ū ñúcuán, de nī Iyo ū
cuarto. De cuarto xíhna ñúhún jā nání cuarto ū, nī
ñi candelero oro jín mesa oro jín pan ū.

³ De nī īyo sahma jā ní ndita caa jā ndásī incā cuarto jā nání cuarto īī ndasí cā.

⁴ De inī ñúcuán nī īyo iin altar oro nūū cáyū sūja īī, jíín jātūn jā ñúhún contrato ley, de maá-ni oro cúu ní sīquī jātūn. De inī jātūn ínī iin tījēhēn oro jā ñúhún maná jā ní ncuun jondē andiví. De suni ñúhún vara Aarón jā ní nene yūcū, jíín tabla yūū jā yósō tūhun contrato ley.

⁵ De sīquī jātūn nī īñi ndúū figura ángel querubín jā stéhēn jā ndēē Yāā Dios. De nī nsáhá cōndāhvī sīquī tapa jātūn nūū ní nchosō yúyú nīñī jā sndāhvā cuāchi. De nduú núne ó jā cāhān cā ō sīquī ndá ñúcuán mitan.

⁶ De tá nī jíinu ndācá ñúcuán, de sanúú sanúú-ni quívi ndá sūtū inī cuarto xíhna ñúhún jā sáhá dē tíñu jā cúu dē sūtū.

⁷ Sochi inī cuarto ūū, chi nduú cúu quívi nā-ni sūtū jíín incā nchivī, chi mátúhún-ni sūtū cúñáhnú cā cúu jā quívi, de suni iin-ni vuelta jā cuīyā. De suni mā cúu quívi dē de tú nduú nīñi quiti jā sōcō dē nūū Yāā Dios jā síquī cuāchi maá dē jíín sīquī cuāchi nchivī.

⁸ De jíín ñúcuán stéhēn Espíritu Santo nūū ō jā tá nī īyo cā cuarto īī xíhna ñúhún inī ñayiví, de nduú ní núne ichi jā quívi nchivī inī lugar īī ndasí jā cúu andiví.

⁹ Chi ndācá ñúcuán cúu jā ní stéhēn nāsa cúu tiempo mitan. Chi jā ní nsōcō ndá ji ndatíñú jíín quiti nūū Yāā Dios, chi nduú ní ncúu cuitī sáhá jā quendōo ndoo ánō nchivī jā ní nsōcō.

¹⁰ Chi ndá ñúcuán nī stéhēn maá-ni sīquī yiqui cúñu ó, nāsa cajī ō, nāsa coho ó, nāsa ndundoo ó. De

nī jetíñú jondē nī nquiji Cristo jíin iin modo vāha cā, de sá de nduú cā.

¹¹ Chi mitan chi ja nī nquiji Cristo, de cúu yā sūtū cúñáhnú cā jā ndíso tíñú yā sīquī ndācá jā váha jā ní nquiji mitan. De cúu yā sūtū inī lugar īi jondē andíví jā cúñáhnú cā de vāha cā nsūú cā cuarto īi janahán. De nsūú jā ní nsáhá nchivī cúu, chi nsūú cuenta ñayíví yáhá cúu.

¹² De jā ní nquívi yā inī lugar īi ndasí cā jondē andíví, de nsūú jíin nīñī ndixúhú de ni nīñī becerro, chi jíin nīñī maá yā nī nquívi yā, nī nsōcō yā iin vuelta-ni jā ní cání. De sūcuán nī scácu yā yóhó jā cutecū ō ní cání.

¹³ Chi jondē janahán de nīñī stīquī jíin nīñī ndixúhú jíin yāā becerro jā ní ncāyū nūū altar, nī jōsō ndá dē sīquī nchivī jāá nduú íyó ndoo ánō ji, de sūcuán nī ndundoo ji nūū yā.

¹⁴ De tú nī nīhīn tíñú nīñī ndācá quiti ñúcuán, de nā oncā cúu nīñī maá Cristo. Chi Yāā ndoo cúu yā, de nī nsōcō yā maá yā nūū Yāā Díos, nī nsáhá Espíritu Santo jā íyó ní cání. De nīñī yā náquete ánō ō nūū tíñu néhén jā cuū ō sáhá. De sūcuán de cuu satíñú ó nūū Yāā Díos, Yāā técū.

¹⁵ Jā ñúcuán cúu jā ndíso tíñú yā sīquī iin contrato jeé. Chi nī jihī yā, de sūcuán nī ncandeē yā cuāchi jā ní nsáhá ndá nchivī tá nī Iyo ji chíjin contrato xíhna ñúhún. De nchivī jā cána Yāā Díos ji jā quívi ji ndahá yā, nīhīn ji tāhvī ji jā coo ní cání, tá cúu nūū ní nquee yuhú yā.

¹⁶ Chi cúu modo jā tá sáhá iin tēe acta jā cáhān sīquī tāhvī, de jondē tá cuū dē sá de nīhīn tíñú.

¹⁷ Chi tú técū cā tēe jā ní nsáhá, de nduú nīhīn tíñú. De jondē tá nī jihī dē, de sá de jétíñú.

18 De saá-ni contrato xíhna ñúhún, suni nī jini ñúhún cucutú jíin nīñi quiti jā ní jihī. De contrato jeé chi cúcutú jíin nīñi Cristo jā ní jihī yā.

19 Chi tá nī ncuu nī ncachī Moisés ndācá tiñu jā ndācu contrato ley ñúcuán nūū ndiviī nchivī, de nī nquehen dē nīñi becerro jíin nīñi ndixúhú jíin ndute, de jíin ixi cuahá jíin yūcū hisopo nī jōsō dē yúyú nīñi sīquī libro ley jíin sīquī ndiviī nchivī.

20 De nī ncāhān dē: Yáhá cúu nīñi jā cúcutú contrato ley jā ní nsāhá Yāā Dios jíin ó, ncachī dē.

21 De suni nīñi ñúcuán nī jōsō dē jondē inī maá vehe īī jíin nūū ndācá ndatíñú jā ní jetíñú ndá dē jā chíñúhún dē yā.

22 De ja ñatin ndihi ndatíñú, chi cáhān ley yā jā jíini ñúhún ndundoo jíin nīñi. De tú mā cātí nīñi de mā cúne cáhnú inī yā nūū cuáchi nícu.

Jā ní nsōcō Cristo maá yā jā candeē yā cuāchi

23 Túsaá de ndācá ndatíñú ñúcuán jā cúu muestra ndá máá jā íyó andiví, nī jini ñúhún jā ndundoo jíin nīñi quiti. De ndá máá jā íyó andiví, chi nī jini ñúhún ndundoo jíin nīñi Cristo jā váha ndasí cā.

24 De Cristo chi nduú ní nquívi yā inī lugar īī jā ní nsāhá nchivī, chi iin muestra-ni nī ncuu ñúcuán jā ní stéhēn nāsa íyó lugar īī ndija jondē andiví. Chi sa maá andiví nī nquívi yā, de mitan chi íyó yā nūū Yāā Dios jā cáhān yā jēhē ō.

25 De maá sūtū cúñáhnú cā quívi dē ndācá cuiyā inī cuarto īī cā jā sócō dē nīñi quiti. Sochi Cristo chi nduú ní nsōcō yā maá yā cuāhā vuelta, chi iin vuelta-ni.

26 Chi tú súcuán de cánuú jā cuāhā vuelta ndoho yā jondē tá nī jēcōo ñayívi de jondē mitan nícu. De

nduú chi sa tiempo jā cuándihi yáhá nī nquenda nijīn yā iin vuelta-ni jā ní cání, de nī nsōcō yā maá yā jā ní ncandeē yā cuāchi.

²⁷ De tá cúu nūū ní ncundaā jā cuū ndācá nchivī iin vuelta-ni, de ñúcuán de sáhá ndāā Yāā Dios tiñu ji,

²⁸ suni súcuán Cristo nī jīhī yā iin vuelta-ni jā ní nsōcō yā maá yā tácuā candeē yā cuāchi cuāhā nchivī. Ñúcuán de ndiji yā incā vuelta, de nsūú jā sōcō tucu yā maá yā jā candeē yā cuāchi, chi sa jā scácu yā nchivī jā ndétu ji jā ndiji yā.

10

¹ Chi ley Moisés nī ncuu iin muestra-ni ndācá jā váha jā ní nquiji jín Cristo, iin jā stéhēn-ni nāsa coo maá jā váha. Jā ñúcuán nduú cúu cuitī sáhá ley jā quendōo ndāā nchivī jā quíji ji nūū Yāā Dios de sōcō ji quiti nūū cuíyā nūū cuíyā.

² Chi tú ní ncúu sáhá ley jā quendōo ndāā ji, de jencuñī jā sōcō ji quiti nícu. Chi tú ní ncúu, de iin vuelta-ni de ja nī nquendōo ndoo ánō nchivī jā sōcō ñúcuán, de mā cúyūhú cā ánō ji jā ní nsáhá ji cuāchi nícu.

³ De nduú chi jā sōcō ndá ji quiti ndācá cuíyā, sa sáhá jā núcūhun inī ji cuāchi ji.

⁴ Chi nīñī stīquī jín nīñī ndixúhú, mā cūú cuitī candeē cuāchi.

⁵ Jā ñúcuán tá nī nquiji Cristo inī ñayiví, de nī ncāhān yā jín Yāā Dios:

Jā jáhnī ji quiti jín jā jéhe ji ofrenda nūū ní, chi nduú ní jétahān inī ní.

Sochi nī nsáhá tūha ní yiqui cúñu maá sá jā sōcō sá.

⁶ De nduú ní ncúsī inī ní jā téñuhūn ji quiti de sócō ji tī jā ndundoo cuāchi ji nícu.

⁷ Ñúcuán de nī ncāhān sá: Yáhá vāji sá jā squíncuu sá tiñu jā jétahān inī ní, Tátā Yāā Dios.

Chi súcuán ja yósō tūhun sá nūū tutū.

Ncachī Jesús.

⁸ Xihna cā nī ncāhān yā jāā nduú ní jétahān inī Yāā Dios de nduú ní ncúsī inī yā jā jáhnī ji quiti de jéhe ji ofrenda, jín jā téñuhūn ji tī de sócō ji tī jā ndundoo cuāchi ji nícu, vísō súcuán ndácu ley tiñu.

⁹ De nī ncāhān cā yā: Yáhá vāji sá jā squíncuu sá tiñu jā jétahān inī ní, Tátā Yāā Dios. De jā ní ncāhān yā súcuán, de nī nsāhá yā jā jencuīñī jā sócō ndá ji quiti, chi nī nsōcō yā maá yā.

¹⁰ De nī nsāhá Yāā Dios jā íyó ndoo íyó ī ō nūū yā sīquī jā ní nsāhá Jesucristo jā jétahān inī Yāā Dios, suu jā ní nsōcō yā yiqui cúñu yā iin vuelta-ni jā ní cání.

¹¹ De ndācá sūtū ñúcuán chi ndiquivī nī iñi dē nī nsatíñú dē nūū yā, de cuāhā vuelta jáhnī ndá dē quiti jā sócō sócō dē. De ndācá ñúcuán chi mā cūū cuitī candeē cuāchi.

¹² Sochi Cristo chi iin vuelta-ni jā ní cání nī nsōcō yā maá yā jā síquī cuāchi ó. De sá de nī jécundeē yā lado cuáhá Yāā Dios nūū cúñáhnú yā.

¹³ De ñúcuán ndétu yā mitan jondē quiji quivī jā candeē yā poder ndācá jā jínī ūhvī nūū yā.

¹⁴ Chi jā ní nsōcō yā maá yā iin vuelta-ni, de nī nsāhá yā jā ní cání quendōo ndāā nchivī jā ní nsāhá ndoo yā.

¹⁵ De maá Espíritu Santo suni cájí cāhān yā sīquī tūhun yáhá, chi xihna cā cāhān yā:

¹⁶ Suha coo contrato jā nasāhá nī jín ji,

jondē tá quiji quīvī ñúcuán, cáchī Jētohō ō Yāā Dios:
Sāhá nī jā jīcūhun ley ni inī ánō ji,
de saá-ni nūū jāá ntúnī ji tee nī tūhun ley ni.

¹⁷ Ñúcuán de cáhān cā yā:

Mā núcūhun cā inī ni ndācá cuāchi jíin tiñu néhén
jā ní nsāhá ji.

Ncachī yā.

¹⁸ Túsaá de tú ja nī nee cáhnú inī yā nūū cuāchi ó,
de nduú cā cánuú jā sōcō cā ō jā síquī cuāchi ó.

Jā ní nune ichi jā quīvi ó nūū Yāā Dios

¹⁹ Jā ñúcuán hermano, mā cānī inī ō ni iin, chi
cuu quīvi ó lugar ī ndasí jondē nūū íyó Yāā Dios,
síquī jā ní jati niñi Jesucristo.

²⁰ Chi nī nacune yā iin ichi jéé jā cutecū ō ní cání
sāhá yā. Chi tá nī jīhī yā de nī ntēhdē sahma jā
ndíta caa jā ndasí lugar ī ndasí cā inī vehe ī. De
súcuán nī stéhēn Yāā Dios jā núne jā quīvi ó lugar ī
ndasí cā nūū íyó yā.

²¹ De Jesús cúu sūtū cúñáhnú ndasí jā jíto yóhó
nchivī jā cúu sēhe Yāā Dios.

²² Túsaá de ná quīvi ó nūū Yāā Dios, de ná cóo
ndāā ndija ánō ō, de ná cándíja nīhin ó jā íyó ndāā
ndihi tūhun yā. Chi jíin niñi Cristo nī ndundoo ánō
ō nūū ndācá cuāchi jā ní nsāhá ó, de nī ndundoo ó
nūū yā jā ní jenduté ó jíin ndute.

²³ De ná cuíñi nīhin ó jíin tūhun jā cáhān ō, suu
jā ñúhún inī ō jā sāhá yā jā váha yóhó. De mā cācá
yátá ó, chi vāha squíncuu maá Yāā Dios jā ní nquee
yuhú yā nūū ō.

²⁴ De ná nácani inī ō nāsa sndíhvī tāhán inī ō jā
cundáhvī cā inī ō táhán ó, jíin jā sāhá ó tiñu váha.

25 De níní ná ndútútú ó jā chiñúhún ó yā, de mā cúhuun inī ō tá cúu nūū sáhá sava ji, chi sa víhí cā ná sndíhvī tāhán inī ō, chi ja jínī ō jā cuácuñatin quívi jā nenda yā.

26 De tú ja nī jīcūhun inī ō de nī jetáhví ó tūhun ndāā, de tú maá-ni cuāchi sáhá ó sáhá ó, túsaá de nduú cā nā incā íyó jā cuū sīquī cuáchi ó.

27 Chi sa quéndōo maá-ni cā tūhun xēēn sīquī ō jā quiji quívi juicio de quiji ñuhūn xēēn jā cāyū nchivī jā jínī ūhvī ji yā.

28 Nchivī jā squéne yichī ley Moisés, de tú ūū á ūnī nchivī cáhān cuāchi sīquī ji, de jíhī nahñí ji, de nduú cā nā tūhun cúndáhví inī íyó.

29 De nā oncā cúu jā má ndōhó xēēn cā nchivī jā squéne yichī ji maá Sēhe Yāā Dios, chi modo jā jáñū nihnu ji sīquī yā. De sáhá ji jāá nduú jétíñú cuiti niñi yā jā ní jati sīquī contrato jā ndundoo ji nūū yā nícu. De súcuán sáhá nāvāha ji nūū maá Espiritu Yāā Dios jā sáhá jā váha yóhó.

30 Chi ja jínī ō jā ní ncāhān maá yā: Maá nī sáhá jā ndutahví ji sīquī cuāchi ji, maá nī cuāha castigo ji, ncachī Jētohō ō. De suni cáhān: Maá Jētohō ō sáhá ndāā yā sīquī cuāchi nchivī yā.

31 Túsaá de xēēn ndasí coo sīquī nchivī jāá nduú ní ncándíja jā quívi ji inī ndahá Yāā Dios, Yāā técu, jā ndutahví ji sīquī cuáchi ji.

32 De nūcūhun inī ndá nú nāsa nī ncuu ichi chátā, jondē tá cáta nī nquiéhé nú caca nú jíin luz yā, de nī jendeé inī ndá nú jā ní ndoho nú quéhén tūndóhó xēēn.

33 Chi sava ndá nú nī ncāhān nēhén ji nūū nū de nī sndóho ji ndóhó nī jinī nchivī. De sava cā nū

nī jēhe nú tūhun jā cuiñi nú jín nchivī jā ní ndoho súcuán.

³⁴ Chi nī ncundáhvī inī nū nchivī jā ní nchīhi vecāa jā síquī yā, de nī ncusiī inī nū vísō nī ncandeē nchivī ndatíñú nú. Chi nī nsāhá ndá nú cuenta jā jondē andivī névāha nú iin tāhvī jā váha ndasí cā jā coo ní cání.

³⁵ Túsaá de mā siāā nū tūhun jā ní ncandíja ndija nú jā váha inī yā, chi cuāhā ndasí tāhvī nīhīn nū sīquī ñúcuán.

³⁶ Chi cánuú jā cuandeé inī nū tácuā sāhá nú jā jétahān inī Yāā Dios, de nīhīn nū jā ní nquee yuhú yā.

³⁷ Chi cáhān tutū īī:
Iin núnúú-ni cā de nenda maá Yāā jā ndiji, de mā cúcuéé yā.

³⁸ De nchivī jā ní sndáhvā ni cuāchi ji, técu ji jā cándíja ji jā sáhá nī jēhē ji.

Sochi tú caca yátá ji, de mā cúsiī inī ni jín ji.
Ncachī Yāā Dios.

³⁹ Sochi yóhó chi nduú cúu ó táhān nchivī jā jíca yátá jā tñnū tāhvī ji. Chi sa cándíja ó jā nīhīn táhvī ō cutecū ánō ō.

11

Sīquī tūhun cándíja

¹ De jā cándíja ó, suu cúu jā ní ncundaā ndija inī ō jā nīhīn ō ndācá jā ñúhún inī ō, jín jā jínī váha ó jā íyó ndija ndācá jāá nduú jínī ō nūū mitan.

² De nchivī janahán chi nī jetúhún yā ji sīquī jā súcuán nī ncandíja nīhin ji.

³ Sīquī jā cándíja ó cúu jā jícuñhun inī ō jā ní nsāhá Yāā Dios ñayíví jín tūhun jā ní ncāhān yā-ni. De jín

poder Yāā Dios jāá nduú jínī ō nūū, nī jēcōo ndācá jā jínī ō nūū.

⁴Nī ncandíja Abel jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī nsōcō dē jā váha cā nūū Yāā Dios nsūú cā Caín. De jā ñúcuán nī jetáhún yā jā íyó ndāā dē, chi nī jetáhvī yā jā ní nsōcō dē quiti nūū yā. De vísō nī jīhī dē, de cáhān cā historia dē jínī ó jondē mitan, chi tēe nī ncandíja ndāā cúu dē.

⁵Nī ncandíja Enoc jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī naquehen yā dē cuāhān dē andiví, de nduú ní jīhī dē. De nduú ní nánihīn nchivī dē, chi nī ndoñúhún dē-ni nī nsáhá yā. De cáchī tutū jā jondē ncháha ca naquehen yā dē de nī ncusiī inī yā jínī ndācá jā ní nsáhá dē.

⁶Sochi tú nduú cándíja ó jā sáhá yā jēhē ō, de nduú nā modo jā cusī inī Yāā Dios jínī ó. Chi nchivī jā cúnī quívi ndahá yā, cánuú jā candíja jī jā íyó yā jínī jā cuāha yā táhvī nūū nchivī jā ndúcú jī candíja jī yā.

⁷De Noé nī ncandíja dē jā sáhá Yāā Dios jēhē dē, tá nī ncachī tūhun yā nūū dē jā coo tūndóhó jāá ncháha ca cunī dē jā coo. De jā ñúcuán nī jetáhvī dē nī nsáhá dē barco cāhnú jā nání arca, tácuca cācu dē jínī ní vehe dē. De jā súcuán nī ncandíja dē, de nī nenda cuāchi síquī nchivī jāá nduú ní ncándíja jī yā. De nī sndáhvā yā cuāchi dē síquī jā ní ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē.

⁸De Abraham nī ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jetáhvī dē tá nī ncāhān yā jínī dē jā quíhīn dē iin lugar nūū cuāha yā jā cuu táhvī dē. De nī nquee dē cuāhān dē, vísō nduú jínī dē ní cúu nūū quíhīn dē.

9 Nī ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ndeē tátū dē nūū ñuhun jā ní nquee yuhú yā jā cuāha yā nūū dē. De nī ndeē dē vehe ñii, de saá-ni sēhe dē Isaac jíin Jacob, chí suni inuú nīhīn táhvī jī jíin dē jā ní nquee yuhú yā.

10 Chí nī ñūhun inī dē jā cundeē dē maá ñuū andiví jā íyó cutú cimientó, de maá Yāā Dios nī jaquīn yā de nī nsáhá yā ñuū ñúcuán.

11 De saá-ni Sara nī ncandíja ña jā sáhá yā jēhē ña, de jā ñúcuán nī nīhīn ña fuerza jā ní jīcūhun sēhe ña. Chí jondē tá nī nchāha ndasí cuiyā ña, de nī ncacu iin sēhe yíi ña, chí nī ncandíja ña jā squíncuu Yāā Dios jā ní nquee yuhú yā.

12 De súcuán nī ncuu jā ní ntāhvī cuāhā nchivī nī nsáhá iin-ni Abraham, vísō ja ñáhnú ndasí dē. De tatā dē nī nducuahā ndasí, tá cúu tiūūn andiví, jíin ñūtín yuhú mar, jā má cúu cuitī cahvi ó.

13 De ndācá nchiví jā ní ncandíja ñúcuán, nī jīhī jī. De vísō nduú ní nīhīn ndá jī jā ní nquee yuhú yā, sochi nī jinī vāha jī jā súcuán coo, de nī ncusiī inī ndá jī jā nīhīn jī incā vida. De súcuán nī ncāhān ndá jī jā nchiví ñuū jīcá nchiví tátū cúu jī inī ñayīví yáhá.

14 De ndá nchiví jā cáhān súcuán, chí stéhēn cājī jī jā ndúcú jī iin ñuū jā cúu andiví nūū cúu ñuū maá jī.

15 Chí tú ní nácani inī ndá jī sīquī ñuū nūū ní nquee jī, de íyó modo jā ndicó cóo jī de tú cúnī jī nícu.

16 De nduú chí nī ncuu ndasí inī ndá jī jā cundeē jī incā ñuū vāha cā jā cúu ñuū andiví. Jā ñúcuán nduú cúcanoō Yāā Dios jā nání yā Yāā Dios ndá jī, chí ja nī nsáhá tūha yā iin ñuū nūū cundeē jī.

17 Nī ncanđija Abraham jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jēhēn dē jíin Isaac jā sōcō dē ji, tá nī jito túnī yā dē. De nī iyo tūha dē jā sōcō dē sēhe dē jā mátúhún ji-ni nūū dē, vísō nī nīhīn dē tūhun jā ní nquee yuhú yā suha sīquī dē:

18 Isaac cúu tēe jā squíjéhé nī tatā nū quīhīn, cáchī tūhun jā ní nquee yuhú yā.

19 De nī nsāhá dē cuenta jā cuu nastécū Yāā Dios ji. De modo jā súcuán nī ncuu, chí cuu cāhān ō jā modo jā ní jīhī ji de nī natecū ji nūū dē, chí nī jasī yā-ni jā má cáhnī dē ji.

20 Nī ncanđija Isaac jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ncāhān dē jā tāhvī váha nīhīn sēhe dē Jacob jíin Esaú tiempo quiji.

21 De suni súcuán nī ncanđija Jacob, de jā ñúcuán tá ja ñatin cuū dē de nī ncāhān dē jā nīhīn ndúū sēhe yí José tāhvī váha. De yítuu dē garrote dē, de nī nchiñúhún dē Yāā Dios.

22 De suni súcuán nī ncanđija José, de jā ñúcuán tá cuācuñatin cuū dē, de nī ncāhān dē jā ndācá tatā Israel, iin quīvī de quee ji inī nación Egipto. De nī ndacu dē jā chiyuhū ji yiqui dē ñuū nūū quīvi ndá ji.

23 De tá nī ncacu Moisés, de tatá ji naná ji nī ncanđija dē jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jito yuhū dē ji ūnī yōō. Chí nī jinī ndúū dē jā vīi cáá ji, de nduú ní nchúhú dē sīquī acta jā ní nsāhá rey jā cuū ndācá sūchí yí.

24 De suni súcuán nī ncanđija Moisés, de jā ñúcuán tá nī jahnu dē de nduú cā ní jéhe dē tūhun jā cuu dē sēhe ñahan cúu sēhe síhí rey Egipto.

25 Chi sa nī ncuu inī dē jā ndoho dē jíín ndá táhán dē nchivī Yāā Dios, nsūú jā cusī inī dē jacū-ni tiempo jíín cuāchi.

26 Chi nī nsāhá dē cuenta jā tú cāhān nēhén nchivī síquī dē jā síquī Cristo, de ñúcuán sāhá jā cucuícá ndasí cā dē ndihi jā ndíso tūhun Yāā Dios nsūú cā jā cucuícá dē ndihi jā íyó nación Egipto. Chi nī ñūhun inī dē jā cuāha yā tāhvī dē.

27 De jā súcuán nī ncandíja dē, de jā ñúcuán nī nqquee dē nación Egipto cuāhān dē. De nduú ní nchúhú dē jā quítī inī rey nūū dē. Chi nī ññi nīhin dē síquī tiñu sáhá dē, chí nī nsāhá dē cuenta jā ja jíín dē nūū Yāā jāá nduú cúu cunī ō nūū mitan.

28 De jā súcuán nī ncandíja dē, de jā ñúcuán nī ncāhān dē jā ná cáhnī nchivī tīcāchí pascua. De nī ndacu dē jā ná cóso ji yúyú ññī tī viéhé ji, tácuá tá quiji ángel jā cahñī yā ndācá sēhe nuú nchivī Egipto, de mā cáhnī yā sēhe nuú nchivī Israel.

29 De síquī jā ní ncandíja nchivī Israel jā sāhá yā jēhē ji, de nī nchāha ji-nī mǎhñú Mar Rojo, chí nī nacune yā ndute de nī natūu-ni ñūhun yíchí. De suni súcuán nī ncuu inī ndá tēe Egipto jā yāha dē nícu, de nī ndasī-ni ndute síquī dē, de nī jíhī ndá dē.

30 Nī ncandíja ndá soldado jā sāhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī jícó cáva namā jā ní jícó ndúū jā ndásí ñūū Jericó, tá nī jícó ndúū ndá dē ūjā quívī.

31 De Rahab, vísō ñāhan ndiī nī ncuu ñā, sochi nī ncandíja ñā jā sāhá yā jēhē ñā. De nī nchindeé ñā ndá tēe Israel jā ní nquindēhé ndēé dē nāsa íyó ñūū ñā. De jā ñúcuán nduú ní jíhī ñā jíín nchivī ñūū ñā jā nīhin inī.

32 ¿De nāsa cāhān cā ni túsaá? Chi nduú cā nā tiempo jā nacani cā ni tūhun Gedeón jíin Barac jíin Sansón jíin Jefte jíin David jíin Samuel jíin ndācá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán.

33 Nī ncandíja ndá dē jā sáhá yā jēhē dē, de jā ñúcuán nī ncundeé dē nī natiin dē ndācá ñuū nāhnú, de vāha nī ndacu dē tiñu nū, de nī nchin-deé yā ndá dē tá cúu nū ní nquee yuhú yā. De nū sava dē nī jasī Yāa Dios yuhú ndicaha jāa nduú ní nchájī tī dē.

34 De sava dē nduú ní ncáyū dē sáhá ñuhūn jā cáyū xēen. De sava dē nī ncācu jāa nduú ní jíhī dē jíin espada. De sava dē nī nanihīn inī dē tá nduú cā nā fuerza dē nícu, de ndacuī téyíí nī iyo dē nū guerra, de nī ncundeé dē síquī soldado ndācá ñuū jíca jā jíin ūhvī jī dē.

35 De sava ñahan nī natecū sēhe ña jā ní jíhī jī. De sava cā nchivī cándíja chi sa nī ndoho xēen jī jondē nī jíhī jī. Chi nduú ní jēhe ndá jī tūhun jā siáa jī tūhun yā de cācu jī, chi nī nchuhun inī jī jā natecū jī de cundeē vāha cā jī jondē andiví.

36 De sava cā jī nī nsáhá catá nchivī nū jī, de nī ncani nchivī jī, de jondē nī nuhnī jī cadena nī nchīhi jī vecāa.

37 De nī ncuun nchivī yūū xīnī jī, de nī jehndē jī jíin sierra, de nī jito túnī jī jíin tūndóhó, de nī jahní jī jíin espada. Nī jíca nuu jī cháhá chúcuán, de maá-ni ñii tīcāchí ñii ndixúhú nī ñuhun jī. Nī ndoho ndáhví jī, nī jinī jī tūndóhó, nī sndóho nchivī jī.

38 Vāha ndasí cā nchivī nī ncuu jī nsūú cā ndá nchivī ñayíví, de vísō sūcuán de nī nsáhá nchivī jā ní jíca nuu jī nū ñuhun tíhá jíin chījin yucu, de nī iyo jī yavī cava jíin yavī ñuhun.

³⁹ De ndācá nchivī yáhá, vísō nī jetúhún Yāā Dios ji jā ní ncandíja nīhin ji jā sáhá yā jēhē ji, de nduú ní nīhīn ji jā ní nquee yuhú yā nūū ji.

⁴⁰ Chi nī nsáhá tūha yā iin tiñu váha cā, de suu cúu jā sáhá Cristo jíin ó, tácuā iin cáhnú-ni nīhīn ji iin tāhvī váha cā jíin ó.

12

Jā ná cúnuū ō nūū mátúhún-ni Jesús

¹ Túsaá de íyó cuāhā ndasí nchivī ñúcuán jā ní ncandíja nīhin ji jā sáhá yā jēhē ji, de modo jā ní jicó ndúū ji yóhó, de stéhēn cā ji nūū ō jondē mitan jā suni súcuán ná cándíja ó. Túsaá de saá-ni maá ó, ná sáhá jíyo ó ndācá jā sátéñú jíin cuāchi jā ní ncāan ó jíin. De ná cuándeé inī ō cunu ó jíin carrera jā ní jēhe yā jā cunu ó.

² De ná cúnuū vāha ó nūū Jesús, Yāā jā ní scándíja yóhó de sáhá yā jā cuja vāha ó jíin tūhun cándíja ó. Chi maá yā nī jendeé inī yā jā ní ndoho yā yīcā cruz. De vísō tūhun canoō cúu jā súcuán cuū yā, de nduú ní nsáhá yā cuenta. Chi nī ñūhun inī yā jā cusiī ndasí inī yā tá jīnu jā ndoho yā. Sá de nī jēcundeē yā lado cuáhá mesa nūū tátúnī Yāā Dios.

³ De nacani inī ndá nú nāsa nī jendeé inī yā nī ndoho yā jā ní nsáhá nāvāha nchivī íyó cuāchi jíin yā. De súcuán de mā cuítá nú de ni mā nūū inī nū jíin tūndóhó.

⁴ Chi juni ncháha ca ndoho nú jā jondē cuū nū jā ndúcu ndéé nú snāā nū cuāchi.

⁵ De sanaā de ja nī naā inī ndá nú jā cáhān tutū īī, jā sndíhvī inī Yāā Dios ndá nú jā cúu nú sēhe yā: Séhē, mā quítī inī nū jā jéhe Jētohō ō castigo ndóhó,

de ni mā cúcuécá inī nū tú cāhān yā nūū nū.

⁶ Chi Jētohō ō jáhnū yā nchivī jā mānī yā jíín,
de jéhe yā castigo ndācá jā náquehen yā cuu sēhe yā.
Cáchi tutū.

⁷ Túsaá de cuandee inī ndá nú jā jéhe Yāā Dios
castigo ndóhó, chi sáhá yā jíín nú tá cúu nūū sáhá
tatá jíín sēhe dē. Chi nduú nā sēhe íyó jāá nduú jéhe
tatá ji castigo.

⁸ De tú mā cuáha yā castigo ndóhó, tá cúu nūū
ndóho ndācá sēhe, túsaá de tá cúu sēhe ndáhví cúu
nú, de nsúú sēhe ndija yā cúu nú.

⁹ De tatá ó ñayīví yáhá, suni nī jēhe dē castigo
yóhó, de nī íyo yíñúhún ó nūū dē. De nā oncā cúu
jā má cuétáhví ó nūū maá Tatá ó andiví jā jéhe yā
castigo yóhó, de cutecū ō níí cání.

¹⁰ De ndāā chi maá dē nī jēhe dē castigo yóhó
jacū-ni quīvī, nāsa nī ncuu inī maá dē. Sochi Yāā
Dios chí jéhe yā castigo yóhó iin modo vāha cā jā
quéndōo vāha cā ō, chí jíín ñúcuán de sáhá ndoo yā
yóhó tá cúu nūū íyó ndoo maá yā.

¹¹ De ndāā chi nduú cúsiī inī ō maá hora jā ndóho
ó castigo, chí sa cúcuécá inī ō. Sochi cúcuée cā de
cunī ō jā jíín castigo jā ní ndoho ó de nī ncutūha ó
jā caca ndaā ō de coo ndee coo siī inī ō.

*Sīquī nchivī jā squéne yichī ji tūhun jā cāhān Yāā
Dios*

¹² Túsaá de mā cōó ndá nú tá cúu tēe jā ní ncuítá īī
ndahá, de quísi xīnī jíitī, chí sa ndacuī sáhá nú maá
nú nūū tūndóhó.

¹³ De caca ndaā nū ichi ndoó, tácuā nduvāha ndá
ndóhó jāá nduú nā fuerza inī, jā cúu nú tá cúu tēe
tiácuá jāá nduú cúu caca vāha.

14 De cundihvī inī nū jā cundeē mānī nū jín ndācá nchivī, jín jā coo ndoo coo iī nū nū yā. Chi mā cūú cunī ni iin nchivī nū maá Jētohō ō de tú nduú íyó ndoo ji.

15 De coto má caca yátá ni iin nú de siāā nū tūhun jā sáhá Yāā Dios jā váha ndóhó, tácuā mā cūú nú tá cúu iin yūcū úguā jā stíví de sáhá dañō jín ndá nchivī.

16 De ni iin nú mā cācá ndiī. De ni mā cūyichī inī nū nū ndá jā jēhe Yāā Dios, tá cúu nū ní ncuu Esaú. Chi sīquī iin-ni cōhō ndeyu jā ní jīcān dē nū ñanī dē, de nī nsama dē jín derecho jā nīhīn dē jā cúu dē sūchí núú, de sūcuán nī yīcō dē derecho dē.

17 De jínī ndá nú jā cúcuéé cā de nī ncuu inī dē jā cāhān tatá dē jā nīhīn dē tāhvī dē jā cúu dē sūchí núú. De nduú ní ncúu, chi nduú cā ní ntánuú Yāā Dios dē. Chi nduú ní nīhīn tiñú cā jā ní nacani inī dē, vísō nī nducú ndéé dē jondē nī jacu dē.

18 De ndá ndóhó chi nduú ní nguenda nú nū iyo cúu, tá cúu nū iyo nī ncuu maá yucu nū ní jēhe yā ley yā nū nchivī Israel. Chi nī ncāyū ñuhūn yucu Sinaí, de neē de tuún ndasí, de yíhí tāchī nīhin.

19 De nī ntivī nīhin trompeta, de nī ncāhān Yāā Dios. De nchivī jā ní jini jā cāhān yā, nī ncāhān ndāhvī ji jā má cāhān cā yā jín ji.

20 Chi nduú ní ncúndéé ji jín tūhun jā ní ndacu yā tiñu nū ji, chi nī ncāhān yā: Vísō iin quiti-ni tú quīvi tī yucu yáhá, de jini ñuhún jā cuū tī jín yū á jín lanza, ncachī yā.

21 De sīquī jā iyo ndasí cúu ndá jā ní jinī ji, de jondē Moisés suni nī ncāhān dē: Quísi nduhū jā yúhú nī, ncachī dē.

²² De mitan de ndá máá nú jā cándíja, chi nduú ní nguenda nú nūū yucu ñúcuán. Chi sa nūū maá yucu Sión, jín nūū maá ñuū Yāā Dios, Yāā técū, nī nguenda nú. De ñuū ñúcuán cúu Jerusalén jā íyó andiví, nūū íyó tūtú cuāhā ndasí mil ángel jā chíñúhún Yāā Dios.

²³ De nī nguīvi ndá nú nūū ndéē tūtú nchivī cándíja jā cúu sēhe Yāā Dios, jā íyó lista ji andiví. De nī nguīvi nú nūū Yāā Dios, Yāā jā sáhá ndāā tiñu ndihī nchivī, jín nūū íyó ánō nchivī vāha jā ja nī squéndō ndāā yā ji.

²⁴ De suni nūū maá Jesús, Yāā jā ndíso tíñú sīquī contrato jeé, nī nguīvi ndá nú. De yāhvi ndasí cā tiñu sáhá nīñi yā jā ní jati jā sndáhvā cuāchi ó, nsūú cā nīñi Abel jā ní ncāhān cuāchi.

²⁵ Túsaá de coto má squéne yichī nū tūhun jā cáhān yā jín ndá nú. Chi nchivī jāá nduú ní jétáhví tá nī ncāhān yā jín ji ñayīví yáhá, nduú ní ncácu ji. De xēen cā ndoho yóhó de tú mā cuétáhví ó nūū yā jā cáhān yā jondē andiví túsaá.

²⁶ De tá nī ncāhān yā jondē saá, de nī nquisi ñayīví. De mitan chi cáhān yā: iin-ni cā vuelta quisi nī ñayīví, de nsūú maá-ni ñayīví, chi saá-ni ndācá jā íyó andiví, ncachī yā.

²⁷ De tūhun yáhá jā cáhān, iin-ni cā vuelta, chi cáchī jā sáhá jíyo yā ndācá jāá nduú íyó cutú, suu jā ní ncuvāha, tácuá ná quéndō jā coo cutú níí cání.

²⁸ Túsaá de cuāha Yāā Dios iin ñuū nūū ō jā coo cutú níí cání. De jā ñúcuán ná nácuetáhví ó nūū yā, de ná chíñúhún ó yā, de ná cóo yíñúhún ó, tácuá cusīi inī yā jín ó.

²⁹ Chi Yāā Dios maá ó cúu modo iin ñuhūn jā snāā ndihī jā nēhén.

13

Nāsa sāhá ó de cusī inī Yāā Dios

¹ Mā jécuiñī ndá nú jā cundáhvī inī nū ndá hermano nū jā cándíja.

² Cunahán nú jā cánuú jā cuāha núú nú vehe nū nchivī jīcá. Chi íyó vuelta jā súcuán nī jēhe núú nchivī vehe, de nduú ní jínī jī jā nū maá ángel andivī nī jēhe núú jī vehe.

³ De cunahán ndá nú jā chindeé nú nchivī jā yíhī vecāa, chi sāhá nú cuenta jā modo jā yíhī cáhnú nú jínī jī vecāa. De suni nacani inī nū jēhē táhán nú jā ndóho jī sáhá nchivī, chi tú súcuán coo jínī maá nú de suni ndoho nú.

⁴ Coo yíñúhún ndá nú sīquī tūhun jā jécundeē tēe jínī ñahan, de mā cásíquī ndēē táhán nú. Chi maá Yāā Dios sāhá ndāā yā cuāchi nchivī ndīī jínī nchivī jā cásíquī ndēē táhán.

⁵ De mā ndíyo inī nū xūhún, chi cusī inī nū jínī jā névāha nú-ni. Chi maá yā nī ncāhān: Mā siāā cuitī ni ndóhó, ni mā sndóo cuitī ni ndóhó, ncachī yā.

⁶ Túsaá de mā cānī inī ō ni iin, chi cuu cāhān ō: Maá Jētohō ni chíndeé chítuu yā nduhū, de mā cúyūhú nī de tú nā cuá cúnī nchivī sāhá jī jínī nī.

Cachī ō.

⁷ De nūcūhun inī ndá nú ndācá pastor nū, jā ní stéhēn ndá dē tūhun Yāā Dios nū nū. De sāhá vāha nú cuenta nāsa nī nīhīn tīñú jā ní nsāhá ndá dē, de ndacu nú dē jā ní ncandíja dē jā sáhá yā jēhē dē.

⁸ De Jesucristo chi iin-ni cáá yā ichi chātā jínī mitan jínī ní cánī.

⁹ Túsaá de mā cuāha ndá nú tūhun jā candíja nú ndācá tūhun jā síín cāhān jāá nduú quétáhán jínī

tūhun maá yā. Chi íyó vāha jā cuja ánō ō sáhá tūhun jā vāha inī yā jíin ó. De nduú jíni ñúhún ó tūhun jā tatúnī síquī jā yájī ō, chi nduú níhīn tiñú cuitī jíin nchivī jā íyó jíin.

¹⁰ De maá ó chi névāha ó maá Cristo jā ní nsōcō yā maá yā jēhē ō. De ndācá sūtū jā sócō cā dē modo jā cáhān ley janahán, nduú nā cuá níhīn dē nūū yā jā ní nsōcō yā maá yā.

¹¹ De sūtū cúñáhnú cā, tá nī nsōcō dē niñī ndācá quiti inī cuarto īī cā jā síquī cuāchi, de yiqui cúñu tī nī nteñuhūn dē ichi chátā ñuū.

¹² De sunī súcuán nī ndoho maá Jesús ichi chátā ñuū, tácuā jíin niñī maá yā de sáhá ndoo yā nchivī.

¹³ Túsaá de mā cōó inuú cā inī ō jíin nchivī jāā nduú cándíja, chi modo jā cóhōn jíin yā ichi chátā ñuū, de ná ndóho ó jíin yā jā sáhá catá ji.

¹⁴ Chi ñayivī yáhá nduú nā ñuū íyó nūū coo ó níí cání, chi sa ndúcú ó maá ñuū nūū cundeē ō quivī quiji.

¹⁵ Túsaá de jā jíin Jesucristo de níni ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, chi suu cúu tá cúu iin jā sócō ō nūū yā, suu jā nácuétáhví ó nūū yā.

¹⁶ De mā náā inī ndá nú jā sáhá vāha nú nūū táhán nú, de cuāha nú jā cúmanī nūū ji. Chi modo iin jā sócō nū nūū Yāā Dios cúu ndācá yáhá, de cúsiī inī yā jíin.

¹⁷ De candíja ndá nú nūū ndá tēe jā cúu pastor nū, de cuetáhví nú nūū dē. Chi jíto ndá dē ndóhó jā quendōo vāha ánō nū, chi jíni dē jā cánuú nacūaha dē cuenta nūū yā. De cundihvī inī nū sáhá vāha nú, tácuā cusii inī dē síquī nū de mā cúcuécá inī dē. Chi tú mā sáhá vāha nú de mā cōó jā vāha jíin nú.

18 De cācān táhvī nū jēhē ndá nī. Chi nijīn cúu inī ánō ni jāá nduú nā cuāchi nī. Chi cúnī ndá nī caca yíñúhún nī jíin ndācá tiñu.

19 De suni cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā cācān táhvī ndasí nú jēhē maá nī, tácuā cuāha yā tūhun jā ñamā cā cuēē tucu nī nūū nū.

Bendición jíin saludo jā sándīhí

20 De maá Yāā jā jēhe tūhun ndeé tūhun sī inī nūū ō, nī nastécū yā Jētohō ō Jesucristo māhñú ndīyi. De Jesús cúu pastor cúñáhnú jā jíto nchivī jā cúu tá cúu tīcāchí yā. Chi jíin nīñī yā nī nsāhá cutú yā contrato jeé yā jā coo níí cání.

21 De ñúhún inī ni jā Yāā Dios ná sáhá yā jā cuja inī ndá nú, tácuā cuu sāhá nú ndācá tiñu váha nāsa jétahān inī yā. De ñúhún inī ni jā jíin fuerza Jesucristo jā ndeé yā inī ō, ná sáhá Yāā Dios jā cuu ó nchivī jā cúsi inī yā jíin. De ná cāhān ō jā viī ndasí cúñáhnú yā níí cání. Amén.

22 Hermano, cāhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā cune cáhnú inī nū jā sndíhvī inī ni ndá nú jíin jacū-ni tūhun jā ní ntee nī nūū carta yáhá.

23 De cāchī tūhun nī jā hermano ō Timoteo, ja nī nquee dē vecāa. De tú ñamā quiji dē yáhá, de cuēē ndúū ni nūū nū jā cunī tāhán ó.

24 De cāhān ndá nú jíin ndá tēe cúu pastor nū jíin ndá hermano jā cándíja, jā sáhá ndeé inī dē, cāchī ni. De nchivī Italia suni cāhān ji jā sáhá ndeé inī ndá nú.

25 De ñúhún inī ni jā ná sáhá cā Yāā Dios jā váha ndá nú. Súcuán ná cóo. Amén.

Nuevo Testamento en mixteco de Ocotepec New Testament in Mixtec, Ocotepec (MX:mie:Mixtec, Ocotepec)

copyright © 1977 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Ocotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Ocotepec [mie], Mexico

Copyright Information

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Ocotepec

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

61c6fffd-2562-5253-8242-3993f51527e9